

merhaba

İrfan ocağımız Mülkiye'nin 152. Kuruluş yıldönümünü kutladığımız bir süreçte Fakültemiz öğretim üyesi **M. Murat Baskıcı**, *Mekteb-i Mülkiye'de Mükâfât ve Mücâzât Sistemi* başlıklı yeni araştırması ile bir hatırlatma da bulunuyor. Yazıda, 1877'deki düzenlemelerle eğitim sistemi önemli değişiklikler geçiren Mekteb-i Mülkiye'de öğrencilerin eğitimlerini ciddiye almalarında ve disiplinli yetişmelerinde önemli bir unsurun ödüllendirme ve cezalandırma sistemi olduğunu belirtiyor. Bilindiği üzere, II. Abdülhamit'in padişaha ve devlete sadık bürokratlar yetiştirilmesi düşüncesi tahta çıkışının hemen ardından nizamnameler vasıtası ile mektebin yeniden şekillendirilmesinde kendini bulmuştu. Mülkiye Nizamnamelerinde yer alan eğitimde ödül ve cezaya ilişkin düzenlemeler gelecekteki görevleri için yeterli donanıma ve iyi ahlaka sahip bireyler yetiştirmenin araçları idi. Baskıcı, araştırmasında bu araçları arşivlerden çıkarıp günümüzle buluşturuyor.

Sayımızdaki ikinci yazı ülkemizde çokça bilinmeyen bir bütçeleme sistemini anlatarak önemli öneriler sunuyor. *Cinsiyete Duyarlı Bütçeleme (CDB): AB-Türkiye Müzakere Sürecinde TBMM İçin Somut Öneriler* başlıklı yazının yazarları **İrfan Kalaycı** ve **Kadir Kartalçı**. Yazarlar, Cinsiyete duyarlı bütçeleme (CDB), kadın ve erkeklerin gereksinimlerinin karşılanmasında kamusal harcamaların hakça yapılmasını ve vergi gibi kamusal yüklerin hakça dağıtılmasını öngören bir bütçe(leme) biçiminde tanımlıyorlar. CDB'nin, kadın kesimi için özel ve bağımsız bir bütçe değil, aksine kadının özel gereksinimlerini, deneyimlerini ve katkısını da içeren bir bütçe olduğunu ve CDB'nin kadınla erkek arasındaki gelir düzeyi ve gelir bölüşümü konusundaki kadının aleyhine olan farkları ortadan kaldırmakta ya da azaltmakta olduğunu altını çiziyorlar. BM ve AB'nin ilgili organları, evrensel insan hakları belgelerini esas alarak toplumsal cinsiyet eşitliğinin sağlanması yönünde hükümetlere güçlü tavsiyelerde bulunmakta olduğundan hareket eden yazı TBMM ciddi öneriler sunarak tamamlanıyor

Ozan Zengin, *Amerikan Kamu Yönetimi Disiplininin Kuruluşunda Verimlilik Olgusunun Yeri* başlıklı makalesi ile ABD menşeli kamu yönetimi disiplininin kuruluşunda, siyaset-yönetim ayrılığı savının yanı sıra verimliliğe duyulan inanç ve güvenin de etkili olduğundan hareket ederek Yönetim alanının bilimselleştirilmesi düşüncesinin merkezinde, ölçmeye-hesaplamaya dayalı iktisadiliği barındıran verimliliğin yer almakta olduğunu vurguluyor. Yazı, hem kamu yönetim disiplininde hem de genel yönetim yazınında önemli yer tutan verimlilik olgusu üzerinden kuruluş dönemine ışık tutmaktadır.

Azerbaycan'da ABD İmajı başlıklı makale Azerbaycan'da kamuoyunun bir anlamda nabzını tutuyor. **Samir Mardanov**'un yazısında, araştırmının temelini oluşturan anket ve mülakatların katılımcıları; Azerbaycan'ın Batı değerlerini taşıdığı; ABD'yi dost ve müttefik olarak algıladıkları; politik, ekonomik, enerji ve askeri ilişkilerde işbirliği düşündükleri; Dağlık Karabağ'ı dış politikanın temel sorunu olarak değerlendirip çözümünde ABD'nin etkin rol almasını istedikleri, NATO şemsiyesi altında ABD'ye askeri üs tahsis edilebileceğini; ancak Afganistan ve Irak'ta çatışma bölgelerinden uzak tutulması şartıyla Azerbaycan askerlerinin sayısının artırılabilceği, Ermeni lobisi etkisiyle Kongre'nin yanlı tutumunu sorun olarak değerlendirdikleri şeklinde görüş belirtmişler. Mardanov'un araştırmasında, Azerbaycan kamuoyu, iç politikada farklı yaklaşımları bir kenara bırakarak dış politikada ortak düşüncelere sahip oldukları ve birlikte hareket ettikleri sonucuna varmaktadır.

F. Müge Algan'ın yazı başlığı kritik bir soru aslında: *Emisyon Ticareti Sistemini Kim Yönetiyor?* İklim değişikliği dünyanın karşı karşıya olduğu en büyük tehditlerden biri olduğu noktasında harekete eden Algan; iklim değişikliğinin önlenmesi için Kyoto Protokolü başta olmak üzere uluslararası ve bölgesel alanda birçok çalışma yürütülmekte olduğu ve AB'nin bu alandaki en büyük başarısının Emisyon Ticareti Sistemi (ETS) olduğunu vurguluyor. Çünkü ETS, karbon emisyonlarının azaltımını sağlayarak iklim değişikliğinin önlenmesine katkı sağlayacak bir sistemdir. Ancak ulusötesi şirketler ETS'yi kârlarını artıracakları bir pazar olarak görmektedir. Bu yazıda, ulusötesi şirketlerin Avrupa Sanayiciler Birliği ve Avrupa İş Dünyası Konfederasyonu aracılığıyla ETS ile ilgili AB politikalarını etkileme gücü irdelenerek, ETS'nin ulusötesi şirketlere nasıl hizmet ettiği ya da kötüye kullanıldığını ortaya koymaktadır.

Çevresel Biyoetik Açısından Sürdürülebilir Havaalanları başlıklı araştırmanın yazarları **Nesrin Oto** ve **Nesrin Çobanoğlu**. Yazarlar, havaalanlarının sürdürülebilirlik politikalarının geleceğin yaşam kalitesini etkileyebilmekte olduğuna dikkat çekerek, dünyada hava ulaşımında giderek artan talep karşısında havaalanlarının işletmecisi kuruluşları ve tüm paydaşları, havaalanlarının ekonomik canlılığını, işletme etkinliklerinin verimliliğini, yaşanabilirliği, doğal kaynaklarının korunmasını ve sosyal sorumluk bütünlüğünü sağlamak için daha bütünsel sürdürülebilirlik yaklaşımlarına yönelmekte olduklarını saptıyorlar. Ve ülkemizdeki havaalanlarında sürdürülebilir havaalanı amacı ve hedeflerinin başarılması için bütünsel olarak havaalanlarının karar ve planlama aşamasından başlanarak yapım ve işletme süreçlerinde çevresel biyoetik değerler gözetilmesi gerektiğini belirtiyorlar.

Bu sayımızın kitabiyat yazısını değerli hocamız **Türkkaya Ataöv** kaleme aldı: *Yasa – Dış Göçmenler*. Yazı, Dr. Kamal Sadiq'in Oxford University Press.

Yayınları arasından çıkan *Paper Citizens: How Illegal Immigrants Acquire Citizenship in Developing Countries* başlıklı kitabımı inceliyor.

* **

Dergiyi bağlarken bir kara haber daha geldi: **Server Tanilli Hocayı** da kaybetmişiz. Türkiye'nin önemli aydınlarından, değerli hukukçu, aydınlanmacı ve devrimci yazar Server Tanilli onurlu, başı dik, mücadeleci ve üretken yaşamı ile insanlığa önemli bir miras bıraktı. Ne mutlu ona. Işıklar içinde yat sevgili Hocam

İzninizle yazıyı Server Hocamın 30 Eylül 1976'de İstanbul 5. Ağır Ceza Mahkemesindeki savunmasından birkaç dizeyle bitireyim:

“Doğrudur veya yanlıştır, taraftar olunur veya olunmaz... Bir bilim adamı olarak kabul ettiğim metod, görüş ve düşüncelerimden dolayı kime karşı sorumluyum? Yaşadığım çağa ve topluma karşı... Ya Mahkemelere? Asla.

Sayın Başkan, Sayın Üyeler;

Çağına ve toplumuna karşı görevini yerine getirmiş bir hocanın huzuru içindeyim şu anda. Yazdıklarım, yazılması gereken şeylerdi. Bugün yazmaya kalksam -en azından- gene aynı şeyleri yazardım. Hiçbiri hakkında en ufak bir pişmanlık duymuyorum. Kalemimden çıkmış her cümlemin -cümle ne demek- her kelimenin ve hecenin altında, entelektüel şeref ve haysiyetim yatmaktadır. İnsanım, hayatta dönebileceğim şeyler olabilir. Ama entelektüel şeref ve haysiyetimden, -ölüm bahasına da olsa- dönemem. Atilla İlhan'ın o yeni ve unutulmaz şiirlerinden birinin son mısraları geliyor aklıma:

O sözler ki kalbimizin üstünde/ Dolu bir tabanca gibi / Ölüp ölesiye taşırsız/ O sözler ki bir kez çıkmıştır ağızımızdan/ Uğrunda aslırsız.

Ben, içinde yaşadığım çağa ve topluma karşı, bir bilim adamı olarak sorumluluğumu yerine getirdim.

Şimdi sorumluluk sırası sizde. Yalnız, unutmayınız ki, siz de çağınıza ve topluma karşı sorumlusunuz. Çünkü, her mahkeme kararı, onu verenlerin yalnız hayatları boyunca değil, onu verenler hayattan çekildikten sonra da anılır. İyi anılır, kötü anılır, ama anılır. İsterim ki, sizin kararınız -ilerde kültür tarihinin mutlaka bahsedeceği bu dava

dolayısıyla- iyi anılsın, takdirle anılsın. Sizleri tarihin huzurunda, toplumun huzurunda sorumluluklarınızla baş başa bırakıyorum.

Hoşca kalınız.”

* **

Düzeltilme Notu:

272. sayımızın 9-61 sayfaları arasında **Prof. Dr. Oktar Türel** tarafından hazırlanan makalenin 37 sayfadaki 2.paragrafin ilk kısmı aşağıdaki gibi olacaktır. Okuyucularımız ve yazarımızdan özür diliyoruz.

“Güvenlik” başlığı altındaki amaçlar dizisi şöyle sıralanmaktadır: Yurtiçinde güvenlik ve dayanıklılığı artırmak, El-Kaide ve şiddete yatkın uzantılarını Afganistan, Pakistan ve tüm dünyada çökertmek, nükleer ve biyolojik silahların yayılmasını önlemek, Büyük Orta Doğu coğrafyasında barış, güvenlik ve gelişme fırsatlarını ilerletmek, güçlü ve yetenekli ortakların gelişmesine destek vermek, siber-uzayın güvenliğini sağlamak (altını biz çizdik).

Gelecek sayıda görüşmek üzere.

Her şeye rağmen aydınlık bir Türkiye ve dostluk dileklerle.

Serdar Şahinkaya
Genel Yayın Yönetmeni